

Österhaninge

NR 4 • 2008

församlingsblad

En vandring på kyrkogården

Österhaninge begravningsplats är en rofylld plats, med vidsträckta åkrar och skog runt omkring. **Sidan 3-5**

Öppna rum

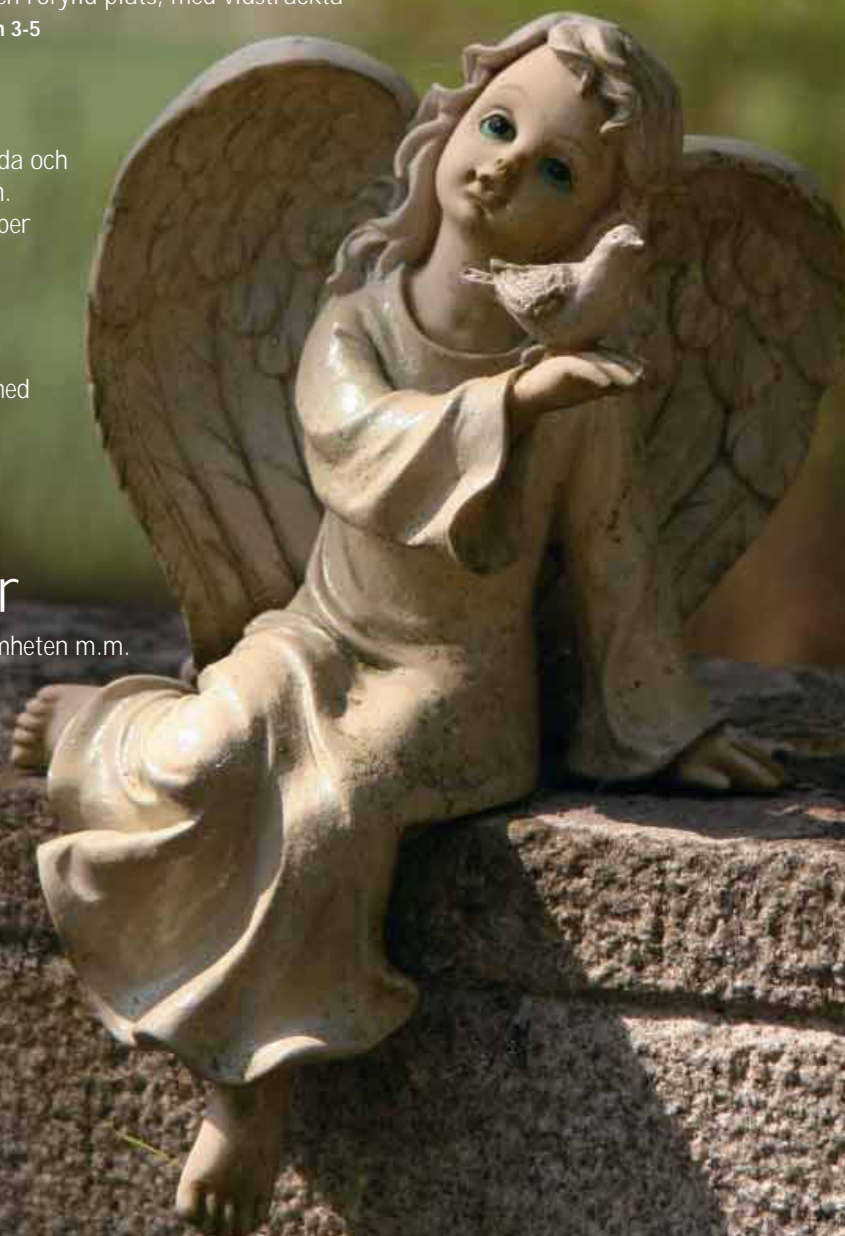
En mötesplats med rum för det goda och öppna samtalet människor emellan. Workshop, föreläsningar och grupper i höst. **Sidan 10**

Ylva Eggehorn

föreläser om vad som kan hända med gamla texter när de speglas i egna livserfarenheter. **Sidan 8-9**

Nu startar höstens grupper

Läs om barn- och ungdomsverksamheten m.m. **Sidan 11-15**

När du möter din nästa

*"När du möter din nästa, bemöda dig om att ära honom och upphöja honom.
När ni har skilts, säg endast vackra och värdiga ord om honom."*

Dessa ord sammanfattar några till synes enkla och självklara tankar, vilka borde vara vägledande och naturliga i umgänget oss emellan. De skrevs ned för mycket länge sedan av en man som levde sitt liv under en historisk tid som inte direkt inbjöd till att älska sin nästa. Det räckte inte med de ständiga politiska spänningarna och krig i hans samtid, utan även inom religionens värld pågick hårda slitningar.

På 600-talet utkämpades en segsliten kamp mellan de romerska och persiska rikena, dåtidens stormakter, samtidigt som en ny kraft gjorde sitt inträde på den

historiska scenen: islams snabba utbredning från den arabiska halvön.

Isak, som han hette, blev vald till biskop i Ninive, dagens Mosul i Irak. Efter bara fem månader lämnade han staden, trött på alla stridigheter med orden: "Biskop kan man inte vara". Han gav sig ut i öknens stillhet för att söka efter det verkligt viktiga i livet, i tron.

Hans nedtecknade tankar har varit viktiga för kristna i alla tider och traditioner. Han var en sann ekumen eftersom han lade alla kyrkliga lärostrider bakom sig och koncentrerade sig på det väsent-

liga. Jag vill berätta om honom eftersom han har något viktigt att lära oss än idag.

Besvikelser, strider och bitterhet får aldrig skymma kärlekens klara ljus. Och det måste visa sig i vårt sätt att bemöta varandra. "När du möter din nästa, bemöda dig om att ära honom och upphöja honom. När ni har skilts, säg endast vackra och värdiga ord om honom."

Isaks råd är:
"Handla alltid så."

Attila Neumerker,
präst i S:t Eskils kyrka

Österhaninge församling

Besöksadress _____ Runstensvägen 14
Postadress _____ Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel _____ 08-555 670 00
Telefax _____ 08-555 670 03
www.osterhaningeforsamling.se
E-post: osterhaninge.forsamling@
osterhaninge.com
Plusgiro _____ 10 00 04-1

Telefontid Mån-fre kl 08.30-12.00

Bokning av vigsel eller begravning

sker genom vår bokningsassistent,
Marika Guhrén _____ 08-555 670 04
och inte i respektive kyrka.

Bokning av dop

Karin Olausson _____ 08-555 670 25

Behöver du prata med någon som har tystnadsplikt?

En präst finns alltid tillgänglig
måndag-fredag kl 10.00-12.00
Ring vår växel _____ 08-555 670 00
eller besök oss.
Mellan kl 23.00-06.00 kan du nå Jour-
havande präst på telefon _____ 112

Kyrkoherde

Martin Marcolla _____ 08-555 670 34
Telefon bostad _____ 08-777 56 49

Redaktion & information

Redaktör/informatör
Charlotte Persson _____ 08-555 670 36
Informationsassistent
Catharina Fredrikson _____ 08-555 670 35

Grafisk produktion AD Design, Stockholm

Tryck Stjärntryck, Stockholm

Svenska kyrkan
ÖSTERHANINGE FÖRSAMLING

Ett liv på kyrkogården

För drygt fyrtio år sedan bestämde sig Kurt Hallberg för att jobba en säsong på Österhaninge begravningsplats, han började på hösten och skulle jobba över nästkommande sommar.

Att det skulle leda till nästan ett helt yrkesverksamt liv på samma plats visste han inte då. Inte heller att han några år senare skulle bli chef för kyrkogårdsverksamheten, och ha ansvar för både personal och ekonomi. I april gick Kurt Hallberg i pension efter 42 år som anställd i Österhaninge församling.

Vi träffas vid Österhaninge kyrka en solig dag. Kurt Hallberg rör sig vant i trakten och kan berätta vem som bodde var och om husens historia. Han bodde själv en period i det f.d. ålderdomshemmet nära kyrkan. Då var det kyrkans unga som hyrde det.

Byn kring Österhaninge kyrka var socknens medelpunkt kring förra sekel-skiftet, innan centralorterna Handen och Västerhaninge växte fram. Här fanns affärer, postkontor, skola, ålderdomshem och telefonstation. Skolan var i bruk fram till 1984.

Kända och okända på kyrkogården

På kyrkogården ligger författarinnan och den svenska kvinnorörelsens föregångare, Fredrika Bremer (1801-1866) begravnen.

Här finns också författaren och ledamoten av Svenska Akademien Karl Alfred Melins grav (1849-1919). Mindre känt är kanske att Greta Garbos far också är

begravd här. Men en kyrkogård rymmer många människooden och Kurt har ibland lekt med tanken att ta reda på mer om vad

som göms bakom namnen på gravstenarna. Vem var den här personen? Var levde de? Hur var deras liv? En fascinerande tanke som skulle kunna leda till en intressant beskrivning av bygdens historia genom en vandring på kyrkogården.

Det hinner bli många minnen och möten genom åren. En händelse som etsat sig fast i minnet är när polismorden i Handen skedde i slutet av 60-talet, då tre personer miste livet. De två poliser som omkom begravdes på kyrkogården vid Österhaninge kyrka. Den gången låg blomsterkransar både i och runt kyrkan och många människor samlades där för att uttrycka sin sorg.

Möten med människor i sorg har också präglat arbetet genom åren. Medan Kurt fortfarande arbetade på kyrkogården var han med när de anhöriga skulle välja den sista viloplatsen för den avlidne – möten som ofta lett till fina samtal kring livet och döden.

En rofylld plats

Österhaninge begravningsplats är naturskönt och vackert belägen, med vidsträckta åkrar och skog runt omkring. Solen strålar ner genom löverket och en fridfullare plats får man leta efter.

De äldsta gravarna på Österhaninge begravningsplats är från mitten av 1800-talet. När kyrkogården behövde utvidgas på femtiotalet, stod valet mellan att utöka kyrkogården kring Österhaninge kyrka eller vid begravningsplatsen, berättar Kurt. Valet föll på den senare. Vid Österhaninge kyrka uppläts idag

inga nya gravrätter, medan begravningsplatsen är under ständig utveckling.

Vilka behov som finns och hur församlingens invånare önskar begravas påverkar utformningen av begravningsplatsen. Idag är det vanligast med urnbegravningar och minneslund, medan antalet kistbegravningar ligger under trettio per år.

”Prata mer om döden”

Att gå med Kurt Hallberg på begravningsplatsen är som att ha tillgång till en levande uppslagsbok, han berättar om gravar och landskap, människor han mött och sätt att arbeta som har förändrats – och en ny värld öppnar sig. Han poängterar vikten av att handskas på ett värdigt sätt med våra avlidna. Han säger att han ofta möter frågor om hur det går till vid en begravning och om hur svårt det kan vara när någon dör och de anhöriga inte har en aning om hur den avlidne vill ha sin begravning. Kurts råd är att prata mer med varandra om hur vi vill ha det när vi dör. Att skriva ner önskemål och tankar, så att de efterlevande vet hur de ska göra.

Text & foto: Charlotte Persson

Information från kyrkogårdsförvaltningen

Österhaninge församling är huvudman för begravningsverksamheten. Kyrkogårdsförvaltningen utför det löpande arbetet med gravsättningar, skötsel och vård av Österhaninge kyrkogård (vid Österhaninge kyrka) och Österhaninge begravningsplats (Klockarlötsvägen).

Läs mer om vad man får för begravningsavgiften i skriften "Om begravning" utgiven av Församlingsförbundet. Om du önskar ett exemplar kontakta Kyrkogårdsförvaltningen.

Visningsrum

I det s.k. visningsrummet kan anhöriga samlas och se den avlidne. Platsen för lokalen är vald med omsorg – runt omkring öppnar sig ett naturskönt landskap. I byggnaden finns också ett bisättningsrum, där kistan förvaras i väntan på begravning. Lokalen invigdes hösten 2006 och ligger i anslutning till Österhaninge begravningsplats, västra infarten från Klockarlötsvägen.

Vem bestämmer?

Kyrkogårdsnämnden väljs av Kyrkofullmäktige som också beslutar om regler för nämndens verksamhet. Under nämnden lyder Kyrkogårdsförvaltningen som verkställer nämndens beslut.

Mauritz Carlson är ordförande i Kyrkogårdsnämnden och Erik Stenberg är vice ordförande. Du kan skriva till dem på Kyrkogårdsförvaltningens adress.

Ombud

Staffan Holmberg är begravningsombud för personer folkbokförda inom Österhaninge församling. Ombudets uppgift är att granska hur församlingen tillvaratar intresset i begravningsfrågor för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Ombudet utses av Länsstyrelsen. Ombudet nås på 070-660 80 56 eller e-post: staffan.holmberg@haninge.se

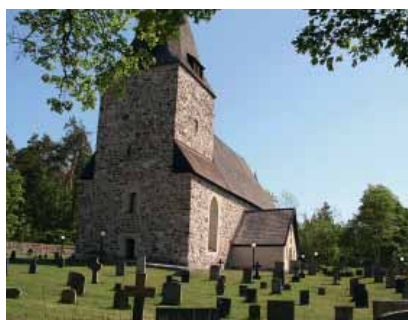

Hur går det till?

Det finns möjlighet till tre olika s.k gravskick på Österhaninge begravningsplats; kistbegravning, urnbegravning och en minneslund. Vid gravsättning i minneslundens grävs askan ned i marken, platsen är anonym och inga register förs över var askan finns nedgrävd. Det finns gemensamma smycknings- och meditationsplatser. Om man istället vill sprida askan i havet eller naturen, måste man ha ett tillstånd från Länsstyrelsen.

Under 1996 och 2005 tillkom nya områden som anpassades för muslimska gravsättningar.

2006 stod den nya visnings- och bisättningslokalen färdig. Inför framtiden finns också planer på att utöka denna med en konfessionslös lokal, dvs en lokal utan religiösa symboler där människor med olika tro och religion ska kunna hålla en begravningsceremoni. Idag finns en sådan lokal i Västerhaninge.

På kyrkogården och begravningsplatsen jobbar fem personer året runt och under sommarhalvåret utökas personalen med ett antal säsongsanställda.

Läs mer om hur en begravning går till på www.osterhaningeforsamling.se, under rubriken verksamhet/begravning.

Gravskötsel

Som gravrättsinnehavare eller dennes ombud kan du välja att sköta graven själv eller beställa ett skötselavtal mot en låg kostnad. Omfattningen av skötseln bestämmer du själv. Avtal för ett år eller tre år finns, kontakta Kyrkogårdsförvaltningen.

Begravningslagen

Det finns bestämmelser i begravningslagen om hur en gravsättning ska gå till och var man får begravas, men den säger också att vi bör uppfylla de avlidnas önskemål om gravsättning och kremering. Skriv ner dina önskemål om hur du vill ha det, använd gärna broschyren "Mina önskemål" som kan beställas från Kyrkogårdsförvaltningen.

Idag har vi stor frihet att göra begravningen och det sista avskedet så personligt som vi själva önskar. Ofta anlitar de anhöriga en begravningsbyrå som sköter det praktiska i samband med dödsfallet.

Begravningsavgiften

Alla med inkomst betalar en begravningsavgift. I Österhaninge församling är den för närvarande 12 öre per intjänad hundralapp.

Begravningsavgiften skall täcka kostnaden för gravplats eller motsvarande på allmän gravplats under en tid av 25 år, gravsättning, transporter, kremering, lokal för förvaring och visning av stoftet och lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler (konfessionslös).

Om den avlidne tillhörde Svenska kyrkan har man dessutom rätt till kostnadsfri begravningsgudstjänst med präst, kyrkomusiker och vaktmästare, upplåtelse av församlingskyrka, förbön för den avlidne och de sörjande, lån av bärtäcke, bärare av kistan och lokal att hyra för minnesstund.

Österhaninge församling, Kyrkogårdsförvaltningen

Box 113, 136 22 Haninge. Besöksadress: Runstensvägen 14.

Bokning av begravning 555 670 04.

Kai Toneby, kyrkogårdschef 555 670 01, e-post: kai.toneby@osterhaninge.com.

Carolina Hösöyen, assistent 555 670 02.

Du är alltid välkommen att kontakta Kyrkogårdsförvaltningen på telefon eller via e-post kyrkogarden@osterhaninge.com

Ny lokal i Brandbergen Ungdomskvällar

Under många år har Österhaninge församling haft sina lokaler i Brandbergens centrum, på Hörnstenen. Vi har haft barntimmar och öppna barngrupper med föräldrar, samlingar för ungdomar och äldre. På torsdagar har vi haft en uppskattad sopplunch med fina samlingar efteråt. Många äldre, sjuka och förtidspensionärer har haft sin träffpunkt här.

Under sommaren flyttar vi från Hörnstenen till nya lokaler på **Jungfruns gata 415**. Det är en lägenhet i huset mittemot Hörnstenen. Vi kommer även fortsättningsvis att erbjuda träffar för äldre och daglediga, men däremot inte någon barn- eller ungdomsverksamhet. Vi hänvisar till S:t Eskils kyrka i Handen, där motsvarande verksamhet finns.

Torsdag den 4 september kl 12.00 är det premiär för sopplunch och program i den nya lokalen. Alla torsdagar i höst (utom 2.10) är det soppa med program, se annonsering i Mitt i Haninge.

Tack till alla trogna besökare för den här tiden. Välkommen tillbaka i september.

Mer information: ring Maria-Louise Larsson tel: 777 07 83, 0733-22 41 73 eller 555 670 00.

Ung och utsatt för brott?

Vad är rätt? Vad är fel?
Vad är egentligen ett brott?
Visning av filmen "En vanlig dag".
Jonas Söderlund, kurator på Stödcentrum för unga brottsoffer pratar om brottsutsatthet och svarar på frågor.
Anette Kyhlström berättar om sin son Kristoffer, som blev offer på en sekund.

Fredag 12 september kl 19.00-22.00 i Vendelsö kyrka. Frågor? Ring Julia Presno 0733-39 21 44

En dum blondin

Ungdomsteater om utseende, ätstörningar och sexobjektsideal. Vi möter en ung tjej som inte klarar av att leva upp till de förväntningar och ideal som hon omges av. Hur måste man se ut och hur måste man bete sig för att kunna bli älskad? På scen: Åsa Linder. Regi: Jonas Engman. Manus: Berit Engman. Fritt inträde.

Onsdag 8 oktober kl 19.00 i Vendelsö kyrka. Frågor? Ring Julia Presno 0733-39 21 44

Vad är viktigt, egentligen?

Konfirmation 0809

Alla som bor i Österhaninge församling och är födda 1994 har fått en inbjudan till konfirmation 0809 hem i brevlådan. Du som vill veta mer om vad det innebär att konfirmeras är välkommen till en informationskväll **onsdag 3 september** kl 19.30 i S:t Eskils kyrka.

Sista chansen att anmäla sig till konfirmation 0809 är den 7 september. Anmälan och mer information se hemsidan: www.osterhaningeforsamling.se

Ny ungdomskör i höst

I höst startar Södertörns ungdomskör med siktet inställt på en resa till Tanzania 2010. Låter det spännande?

Den nya ungdomskören är ett led i samarbetet mellan Södertörns kontrakt (Dalarö-Ornö-Utö, Tyresö, Västerhaninge-Muskö och Österhaninge församlingar) och Bukoba kontrakt i Tanzania.

Om du är mellan 18 och 25 år, sångintresserad, kan läsa noter, vill öva en lördag/månad och är redo för antagningsprov, så är det här kören för dig! Vi kommer att sjunga allt mellan himmel och jord och naturligtvis också afrikanskt.

Körledare är Mikael Fahlstedt, organist i Österhaninge församling och Maria Stavroulaki, kantor i Västerhaninge-Muskö församling. Anmälan och information: Mikael, tel 555 670 12

Klimatet i fokus på kyrkornas globala vecka

Det går inte att förneka klimatförändringarnas betydelse för fattiga människors liv. I Sydostasien brottas människor med den utsatthet som allt fler naturkatastrofer innebär. I Kenya har bristen på vatten lett till stridigheter. Två tredjedelar av världens befolkning lever i länder som löper hög risk för väpnad konflikt eller politisk instabilitet i spåren av ett förändrat klimat. Det visar en rapport som nyligen presenterats av Sida.

2008 är klimatfrågan en av de viktigaste på kyrkornas dagordning. Svenska kyrkans ärkebiskop Anders Wejryd inbju-

der till ett internationellt och interreligiöst klimatmöte i Uppsala. Även missionskonferensen Alla Folk sätter skapelsen i centrum. Tillsammans är kyrkorna i

Sverige en stark kraft för förändring och kan verka både lokalt och globalt.

Klimatets konsekvenser för konflikter i världen står i fokus när Kyrkornas globala vecka, 16-23 november, med temat Skapelsefeber – klimat och fred. Vi vill öka medvetenheten om att det vi gör i vår del av världen får konsekvenser för människor i andra länder.

Kyrkornas globala vecka arrangeras av kyrkorna i Sveriges Kristna Råd i samarbete med Diakonia, Kristna Fredsrörelsen, Kyrkornas U-fond, Liv & Fredsinstitutet, PMU InterLife, Rättvisenätverket SPEAK, Studieförbundet Bilda, Sensus Studieförbund och Svenska Missionsrådet.

Landslagsspelaren Lotta Schelin arbetar för att allt fler ska använda Rättvisemärkt-certifierade bollar: – Jag hoppas att alla föreningar och klubbar och även vi i landslagen kan trycka på så att det blir verklighet på alla nivåer. Fler familjer kommer att kunna försörja sig och många barn som idag syr fotbollar kommer att kunna gå i skolan och få ett värdigare liv, säger hon. Foto: Mikael Ringlander.

Genom fotbollen kan vi göra världen mera rättvis

Sverige importerar varje år över 300 000 fotbollar. En stor del av produktionen sker i utvecklingsländer och försörjer många familjer – ett viktigt bidrag till samhällsutvecklingen i dessa länder. Samtidigt har allvarliga missförhållanden uppmärksammats bland de människor som arbetar med att tillverka fotbollarna.

Svenska kyrkan och Svenska Fotbolls-förbundet har nu inlett ett långsiktigt

samarbete. Målet med samarbetet är bland annat att nå ut till barn och ungdomar för att öka kunskapen om globala rättvisefrågor och att öka kännedomen, efterfrågan och tillgängligheten av Rättvisemärkta fotbollar.

Du kan bidra genom att påverka din sportbutik och fotbollsklubb att köpa in rättvisemärkta bollar. Mer information finns på www.svenskakyrkan.se/fotboll

Stiftsfest 19 oktober

Den 17-19 oktober firas stiftsfesten Gud-08. De första två dagarna på Stockholmsmässan i Älvsjö.

Den 19 oktober flyttar festen ut i församlingarna. I Österhaninge församling firas en festgudstjänst kl 11.00, där bl a representanter från vänkontraktet Bukoba i Tanzania medverkar. Gudstjänsten är gemensam med övriga församlingar i kontraktet.

Besök från Tanzania

I oktober får Södertörns kontrakt besök från vänkontraktet Bukoba i Tanzania. Våra gäster är Laurence Nshombo, domprost, Paschal Matungwa, pastor, Peace Mutoka, evangelist och Savera Mrisho, ordförande i en kvinnoorganisation.

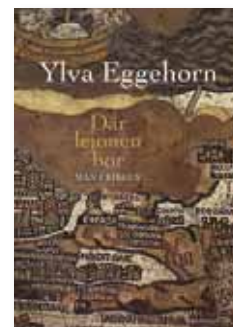
Haningedagen

Österhaninge församling finns med på Haningedagen, **lördag den 23 augusti** kl 12.00-17.00. Välkommen att besöka vårt tält, där kyrkans anställda finns på plats. Under dagen finns möjlighet att få information om och anmäla sig till höstens olika verksamheter.

Här finns det lejon!

Ylva Eggehorn om män i Bibeln

För några år sedan kom boken "Kryddad olja", där Ylva Eggehorn skriver om Bibelns kvinnor; Maria Magdalena, Hanna, Rut och Dina. I höst kommer uppföljaren "Där lejon bor" som handlar om några av männen i Bibeln. Om kvinnor och män i Bibeln och hur gamla texter kan beröra våra liv idag, talar Ylva den 16.10 i S:t Eskils kyrka.

Egentligen har hon aldrig gillat uppföljare. Det finns något urvattnat i filmer och böcker som rider på samma tema flera gånger. En idé är oftast som klarast i sin essens första gången den tar form, och bleknar gärna om försöket upprepas. Så när förlaget ville att Ylva skulle skriva om männen i Bibeln var hon tveksam, men tog sig ändå an uppgiften.

– Det blev mycket roligare än vad jag trodde. Skrivandet är en process där du upptäcker nya saker som leder vidare. Det är ett utforskande och det händer saker med dig och texten när du skriver berättelsen.

Titeln har hon hämtat från ett uttryck som var vanligt på antiken. På gamla kartor från medeltiden, illusoriskt utsmäckade med djur och vegetation, så återfinns också orden ubi leones, vilket ordagrant betyder " här finns det lejon" .

– Vilket innebär att här är det vildmark, och det var så jag tänkte inför den här boken. Bibeln präglas av ett patriarkaliskt samhälle och ofta är det män som tolkar andra män i Bibeln. Så jag har vandrat på utforskat område och valt män som avviker, männen som inte lever upp till den klassiska mansbilden av den stora, starka hjälten.

Och en av dem är den första mannen. Han " som gör bort det för oss alla" , som Ylva säger och menar naturligtvis Adam.

– Han står i Edens lustgård och han är först och han är ensam.

Hela skapelsen surrar och föds omkring honom och trots att han är i paradiset ser jag en sårbar, utsatt man som är så långt ifrån den klassiska mansbilden man kan komma. Han har heller ingen rot, eftersom han saknar navel. Det står i Bibeln att Gud skall ge honom någon som kan vara till hjälp. På hebreiska står det inte hjälp, utan ett ord som direkt översatt

betyder förlösare eller befriare och det är ju något helt annat. Det är spännande att tänka på sig själv som just en förlösare. Intressant är också att Gud väljer att skapa Eva av ett av Adams revben. Revbenet sitter ju framför hjärtat som ett skydd. Så blir kvinnan till och det revben som avlägsnas innebär att Adam måste öppna sig och sitt hjärta för att kunna vara tillsammans med Eva. Det är framförallt män som har tolkat detta förlopp tidigare, och de har inte sett den här aspekten, säger Ylva.

En annan man som hon skildrar är Josef från Arimataia som på flera plan var en alldeles vanlig man, utan vare sig fysiska eller intellektuella muskler att visa upp.

– Han var inte särskilt stark, tuff eller religiös. Han gör inte särskilt mycket väsen av sig.

Jag tror att många män inom kyrkans värld kan känna igen sig i Josef.

De sitter i kyrkbänken, bredvid sin fru som sjunger med i psalmerna och kanske i kören, och tänker på att de är hungriga och kanske sneglar på en vacker kvinna som sitter snett till vänster. Men Josef gjorde vad han kunde och han upplåter sin grav till Jesus. Man kan tycka att då är det redan för sent, och vad tjänar det till, men det är från den graven som Jesus sedan uppstår.

Hannagården

Vi sitter i Ylva och hennes mans lusthus, som är en del av Hannagården i Sorunda. Här bjuder de in till kurser, retreat och workshops sedan flera år. De bor inte på Hannagården, men mycket av deras skapande verksamhet äger rum på den här nästan magiskt vackra platsen. Så nära stan, men ändå en slags sörmländsk vild-

mark med blomstrande ängar och milsvida skogar. " Kungsliljor, syrener och vallmo kommer som en nåd ur marken" som Ylva så poetiskt uttrycker det.

Vi dricker kaffe, äter bullar som Ylva tacksamt " hittade i frysen" och hon berättar om bokens gestalter, om Hannagården, om helgonet Botvid som firas den 27 juli på Hannagården och det är en fröjd att lyssna. Ylva är inte bara en begåvad författare hon är också en lysande muntlig berättare. Hon gör orden levande, får dig att fundera kring stråk i berättelsen och vilken resonans som genljuder i dig.

– Jag har inget manuskript längre när jag föreläser. Från början skrev jag ner varje ord och följde det väldigt noga. Men inte längre, nu kommer orden av sig själva. Berättelser är så helande, medan vi lyssnar identifierar vi oss med någon i historien, tar en roll och visualiserar den.

Älskar du mig?

Det finns en av männen i boken som Ylva känner sig besläktad med. Och det är Petrus som ville så mycket men inte klarade av att leva upp till det egna måttet.

– Han har en brinnande vilja och han vill vara god, men det blir problem för han saknar självkänedom.

Trots allt sitt mod och sin frimodighet är han också en rädd människa som förnekar Jesus tre gånger. I ett senare skede när Jesus är uppstånden möts de återigen på stranden och Jesus frågar honom tre gånger; Älskar du mig? För varje gång Jesus frågar, behöver Petrus gå till sitt inre och rannsaka sig själv och den själv-rannsakan leder honom till en fördjupad självkänedom. Att våga tro på att han älskar även om han inte alltid formär visa det i handling.

– Jesus har precis uppstått från de döda, han borde vara i Jerusalem och hålla presskonferens. Men han söker upp sina lärjungar, och i stället för att fråga Petrus varför han förnekade honom tre gånger möter han honom med kärlek. Och Petrus är den man som Jesus sätter som ledare för sin kyrka.

Om den goda och starka viljan, som inte alltid räcker till, vet Ylva mycket. Hon säger att hon har varit och är väldigt duktig men att det finns en fara med duktigheten. Den kan föra oss vida vilse från det väsentliga.

– Det stora är inte vad vi kan ge utan vad vi kan ta emot, säger hon.

Se på vallmon, den har stått i knapp vecka efter vecka, och när regnet kom tog den emot vattnet och öppnade sig. Det är sällan vi söker upp de där platserna där vi verkligen får, vi är rädda för det. Vårt samhälle har fokus på att du ska bevisa att du är något och när det äntligen kommer, det som du längtat efter hela livet, blir det svårt. Då ska det passera genom skam, känslor av förluster

och besvikelser när du kastat dig ut i tillit. Och ärrn från det förgångna börjar glöda.

Har du blivit bättre på att ta emot under livet?

– Vet inte, både och. Jag har tröttnat på att veta för mycket om mig själv. Kurser i personlig utveckling kan nog vara bra till en viss gräns, men nåden gör sitt verk i mig, i stillhet.

Det stora sker ofta i det enkla.

En bonde sår på sin åker och det är ett himla liv, det bullrar och det låter och sen blir det tyst och växandet sker av sig självt, till och med när bonden sover. Och så är det med våra liv.

– Jag skulle gärna vilja ha aftonbön med övernattning på Hannagården. Läste uttrycket i boken "Glöm inte att hoppas" av Larsåke W Persson, och tyckte det var fint. Sömmen är så symbolisk, nu släpper jag taget och bjuder in till läkning och återuppbyggnad.

Var inte rädd

Och för att släppa taget, behöver vi titta på vår rädsla. När Ylva var 22 år skrev

hon "Var inte rädd", som på 80-talet blev en psalm, nr 256, med musik av Anders Frostensson. Ylva visar ett kort med de folkära orden och målningar av Eliza Horn. Ett kort som togs fram till minne av dem som drabbades av tsunamin i Sydostasien i slutet av december 2004 och som har lästs och sjungits vid minnesceremonierna för de svenskar som omkom i flodvägen.

– Jag skrev den när jag var på Sigtunastiftelsen på 70-talet. I matsalen träffade jag en man från Polen och hans vuxna dotter. De bar på många svåra minnen, mamman hade dött under kriget, och dotterns bror hade tagit livet av sig. Så vad säger man?

Jag fick en väldigt respekt för hur hon bar sitt liv och ville ge henne något. Jag tog fram en bit tomt papper och bad till Gud och så kom orden till Var inte rädd.

Hon såg förbluffad ut när hon fick dikten som från början var skriven bara för henne.

Text och foto: Ann Thörnblad

Var inte rädd

*Var inte rädd. Det finns ett hemligt tecken,
ett namn som skyddar dig nu när du går.
Din ensamhet har stränder in mot ljuset.
Var inte rädd. I sanden finns det spår.*

*Han älskar dig, han väntar dig ikväll –
en kväll när du förstår hans hemlöshet
och hur han längtar efter dina steg:
från evighet har han stämt möte här.*

*Var inte rädd. Det finns en mörklagd hamn,
du ser den inte nu, men färdas dit.
En dag skall du bekänna högt hans namn,
hans kärleks frid som ingenting begär.*

*Du är på väg. En dag blir natten vit.
En dag och stjärnor växer ur hans famn.
Var inte rädd. Det finns en mörklagd hamn,
du ser den inte nu, men färdas dit.*

*Psalm 256 ur
Den svenska psalmboken*

Öppna rum

– en mötesplats för livets frågor

Det är som om vår tid lider brist på mötesplatser om livsfrågorna. Många människor står själva med sina funderingar och våndor. I S:t Eskils kyrka vill vi skapa rum för det goda och öppna samtalet människor emellan – en plats där det finns utrymme för det viktigaste i livet. Välkommen med på resan!

Öppna föreläsningar

Två torsdagar i höst inbjuder vi till öppna föreläsningkvällar med intressanta föreläsare.

Utforskat område?

Om kvinnor och män i Bibeln.

Torsdag 16 oktober kl 18.30

Ylva Eggehorn om sin senaste bok och om vad som kan hända med gamla texter när de speglas i våra egna livserfarenheter.

Ylva Eggehorn är författare till en stor mängd böcker och debuterade som poet redan som 13-åring med diktsamlingen "Havsborn".

Med nos för det heliga

Torsdag 20 november kl 18.30

Helighet finns överallt, säger prästen och författaren Lars Collmar, men man måste nosa sig till den.

Lars Collmar blev känd för en bredare allmänhet genom TV-programmet

"En präst i natten" och i serien "Den stora berättelsen" i SVT, där han ställde existentiella frågor till alla möjliga personer som biskopar, folk på stan och på pubar.

Grupper

Fundera

Vad är viktigt i livet? Vem är jag? Finns det någon mening? Vi delar tankar, erfarenheter och samtalar om livet med Bibelns värld som bakgrund. Varannan tisdag kl 17.30-20.00, start 23 september. Anmälan senast 16 september.

Ledare: Attila Neumerker.

Samtala

Frågorna från Gamla och Nya testamentet är desamma som många ställer idag, även om samhället omkring oss har förändrats. Bilder och texter ur The Book (Bibeln i magasinformat) inspirerar oss i samtalet. Vissa förkunskaper om Bibeln är bra att ha. Varannan torsdag kl 19.00-20.30, start 11 september. Anmälan senast 4 september.

Ledare: Eija Alpimaa Magnusson.

Söndagens texter

Bibelstudium utifrån kommande söndags texter. Vi läser och samtalar om texterna. En möjlighet att få vara med och tänka kring söndagens predikan. Onsdagar kl 19.00-20.00 i S:t Eskils kyrka, start 3 september. Ingen föransmälan.

Workshop

När livet inte blev som vi tänkt oss

Att försonas med det som inte blev som vi hade tänkt oss är kanske en av livets stora utmaningar. Att livet inte alltid följer vår vilja, möter vår längtan eller våra drömmar. Oavsett om det handlar om äktenskapet som slutade i skilsmässa eller en karriär som kom av sig. Att inte fastna i det som inte blev, men heller inte förtränga och inte vilja kännas vid, kan utgöra skillnaden mellan bitterhet och acceptans.

Kanske finns det något som du särskilt vill försonas med, för att kunna gå vidare i livet med en större tro och tillförsikt? Vi närmar oss frågorna under en helg i oktober. Det blir samtal blandat med kreativa övningar där vi arbetar med både bild, reflektion och fri teckning.

Kursledare är Ann Thörnblad, psykosyntesterapeut och skribent. Priset är 200 kr för båda dagarna.

Lördag 25 oktober kl 10-16 och söndag 26 oktober kl 12.30-16.30. Anmälan senast 17 oktober.

5 x drama

Vi träffas och övar in ett enklare bibeldrama till gudstjänsten den 7 december. För vi stark inspiration skriver vi något själva! Övningarna är inte fysiskt krävande men livar upp kropp, själ och ande!

Dramagruppen är tänkt för alla åldrar. Vi träffas i körsalen med start den 9 oktober kl 18.30-21.00, därefter träffas vi 23.10, 6.11, 20.11 och 4.12. Anmälan senast 30 september. Ledare: Carita Wigell.

Anmälan

till osterhaninge.forsamling@osterhaninge.com, telefon 555 670 00 kl 8.30-12.00 eller per post: Österhaninge församling, Box 113, 136 22 Haninge. Till föreläsningarna och Söndagens texter behövs ingen anmälan.

En dag i stillhet

I kyrkans öppna rum får vi vara tillsammans i tystnad med meditation och musik.

Möjlighet till massage.

Lördag 8 november i Jordbro kyrka kl 9.30-16.00.

Kostnad 100 kronor. Anmälan senast 27 oktober.

Ledare: Eija Alpimaa Magnusson, Gertrud Eriksson m.fl.

Gudstjänster och andakter

Vi firar gudstjänst varje söndag kl 11.00 och kvällsmässa varje torsdag fr.o.m. 11.9 kl. 18.30.

OBS! Torsdag 2.10 är kvällsmässan inställd, likaså gudstjänsten den 5.10.

Trivselträffar på Hagagården

Kontaktperson:

Julia Presno 0733-39 21 44

Torsdag 11.9

I ord och toner. Boo Egebjerg.

Torsdag 9.10

Nyfiken på visan. Dan Hagelberg.

Torsdag 6.11

Våra käraste psalmer. Heri Sturlid

Torsdag 4.12

Jazztoner i adventtid. Ulrika Goliats Fredriksson och Anders Lindgren

Barnverksamhet

Anmälan tel 448 38 35

Anmälan juniorer tel 448 38 37

Babymassage

Samverkan med BVC Vendelsö måndag och torsdag kl 10.00-12.00

Öppen barn- och föräldragrupp 0-5 år

Måndag-torsdag kl 9.00-11.30, start 25.8

Juniorer 10-12 år

Tisdag och torsdag kl 14.00-16.00, start torsdag 4.9

Fritidsgrupp 7-11 år

Tisdag och torsdag kl 13.00-16.00, start 26.8

Fritidsgrupp 7-11 år **NY!**

Måndagar kl 13.00-16.00, start 25.8

Ungdomsverksamhet

Äventyrsgruppen 12-14 år

OBS! Bara för grabbar!

Tisdag kl 15.30-17.30, start 23.9

QV Ungdom, från 14 år

Torsdag kl 18.30-21.00, start 11.9

Ungdomskvällar

Prova-på-kväll

En kväll för dig som går i åk 7. Kom och träffa andra ungdomar, titta på lokalerna, träffa personalen, fika, ställ frågor och få info om ungdomsverksamhet och konfirmation.

Onsdag 15 oktober kl 19.00-21.00

i Vendelsö kyrka. Frågor? Ring

Julia Presno 0733-39 21 44

Bandkväll

Lokala band spelar, se annonsering.

Fredag 21.11 kl 19.00-22.30

Gillar du att sjunga?

Anmälan tel 448 38 31. Start v. 35.

Lilla kören 5-6 år

Måndag kl 15.30-16.00

Mellankören åk 1-3

Tisdag kl 16.00-16.45

Stora kören åk 4-6

Tisdag kl 18.00-19.00

Ungdomskören, 13-18 år

Måndag kl 18.00-19.30

Vendelsö körensemble

Fredag kl 18.30-20.30. För vuxna sångare, inga förkunskaper krävs.

Musikafnär

Onsdagar kl 19.00

24.9 Finsk/Ugrisk musikafnär

19.11 Dricka brunn – Musikalisk soaré med Vendelsö körensemble

Musiklunch

Tisdagar kl 12.00-13.00 med lunch till självkostnadspris och ett kortare musikprogram. För program, se hemsidan.

Datum i höst: 9.9, 14.10, 11.11 och 9.12

Pubkvällar

Fredagar 26.9 och 7.11 kl 19.00-22.30

Vendelsö kyrkliga syförening

Föreningen består av Syföreningen och Stödstrumporna. Vi handarbetar under trevlig samvaro och bidrar med gåvor till Svenska kyrkans internationella arbete m fl. Våra gåvor möjliggörs genom försäljning på den årliga julbasaren. Nya och gamla medlemmar är välkomna!

Syföreningen träffas varannan tisdag kl 13.00-15.00, start 2.9.

Stödstrumporna träffas varannan torsdag kl 18.00-21.00, start 4.9

Kontaktpersoner:

Siv Johansson, 070-557 23 01,

Britt Lindberg, 0731-54 38 35 och

Brigitta Ingemarsson 070-752 14 14

Kontakta oss

Per Hilmer Larsson, distriktspräst
tel 448 38 33, 0708-34 99 54

Mikael Gyllstedt, ungdomspräst
tel 448 38 37, 0708-85 37 78

Julia Presno, diakon

tel 448 38 32, 0733-39 21 44

Ann-Christine Wilund, kantor, vuxenkör, tel 448 38 31, 070-746 73 82

Kamilla Arlestrand, kantor, barnkörer tel 448 38 31

Henrik Stenman, församlingspedagog tel 448 38 34, 076-20 75 534

Britt Lindberg, förskollärare och föreståndare, tel 448 38 35, 073-154 38 35

Ninni Winberg förskollärare och församlingsassistent, tel 448 38 35

Susanne Kumlin, barnskötare, tel 448 38 35

Kyrkvaktmästare, tel 448 38 30

Gudstjänster

Gudstjänst firas varje söndag kl 11.00 i S:t Eskils kyrka.

Varje onsdag:

Kl 8.00 Veckomässa
Kl 12.00 Lunchmusik

Småbarnsgudstjänst

Onsdagar kl 9.00 den 17.9, 15.10, 12.11 och 17.12. Gudstjänsterna är anpassade för barn i förskoleåldern.

Sinnesrogudstjänst

Sista lördagen varje månad i Vallakyrkan, Sleipnervägen 111. Start för hösten den 30.8 kl 18.00. Fika från 17.00.

Sånggudstjänst

Alice Tegnér-tema lördag 25.10 kl 12.00 i S:t Eskils kyrka. Medverkan av S:t Eskils lilla barnkör och Catharina Ekeberg. Präst: Carita Wigell Papantonis.

Musikcafé

Tema: vänskap söndag 9.11 kl 18.00. Servering. S:t Eskils ungdomskör.

Att läsa Bibeln tillsammans

Måndagar kl 17.00 varannan vecka, start 22.9. Ledare: Martin Marcolla. Anmälan 555 670 00.

Samtalsgrupp för sörjande

För dig som har mist en anhörig eller vän. Vi samtalar i grupp om sorgen och saknaden, om begravningen, tiden före och efter dödsfallet med mera. Gruppen samlas i S:t Eskils kyrka i Handen. Vi startar regelbundet nya grupper. Kontakta Eija Alpimaa Magnusson, tel 0709-30 20 25.

Gillar du att sjunga?

Välkommen att vara med och känna glädjen i att sjunga och spela tillsammans. Att delta i körverksamheten är kostnadsfritt. För mer info kontakta Catharina Ekeberg tel 555 670 13, 070-468 59 07.

S:t Eskils lilla barnkör 5-6 år

tisdagar kl 17.30-18.00. Start 26.8. På ett lekfullt sätt får ditt barn lära känna sin röst. Välkända barnsånger varvas med kyrklig repertoar. Vi jobbar med rörelser, bilder och musiklek. Några gånger varje termin medverkar vi i gudstjänst eller konsert.

S:t Eskils barnkör 7-12 år

tisdagar kl 16.15-17.00. Start 26.8. Här får ditt barn utveckla sin röst med något svårare sånger. Kören håller ett

högt tempo. Vi medverkar i gudstjänst regelbundet under terminen. Varje termin jobbar vi också för ett större projekt t.ex. musikal eller konsert, ibland i samarbete med andra körer. Barnen får lära sig grundläggande musiklektioner (noter m.m.)

S:t Eskils ungdomskör från 13 år

tisdagar kl 18.30-20.00. Start 3.9. Vi sjunger en blandad repertoar. Deltagare i ungdomskören får möjlighet till individuell röstcoaching. Under terminen har vi ett musikcafé. Kören medverkar också i gudstjänst/konsert några gånger varje termin och samarbetar med andra körer.

Österhaninge kyrkokör

Tisdagar kl 18.30-21.00, start 26.8. Fyrstämig blandad kör. Notvana önskvärd då inlärningstempot är högt! Nya sångare, särskilt basar, hälsas hjärtligt välkomna till en härlig glad körgemenskap med både större konsertrepertoar och söndagsuppsjungningar. Körledare: Mikael Fahlstedt. Upplysningar och anmälan: 555 670 12.

Ungdomsverksamhet

UGH – Unga i Guds Hjärta

Ungdomsgrupp 14 år och uppåt. Onsdagar varannan vecka kl 18.00-20.30 med start 27.8. Första gången träffas vi vid Rudan. Kom och spana in S:t Eskils ungdomsgrupp. Vi sysslar med ett tema varje gång. Det kan vara filmvisning, lekar, bibeldrama eller någon kul utflykt på programmet. Vill du veta mer? Ring Anna Andersson 555 670 44.

Fair Trade kväll

Rättvisemärkt är en oberoende produktmärkning som bidrar till förbättrade arbets- och levnadsvillkor för anställda i utvecklingsländer. De val vi gör när vi köper en vara berör inte bara oss själva, utan också de människor som producerar dem.

Lär dig mer om rättvisemärkt **måndag 17.11 kl 18.30-21.00** i S:t Eskils kyrka, med mingel, föreläsning, provsmakning och försäljning av rättvisemärkta varor. Frågor? Ring Brigitta Inge-marsson, 070-752 14 14 eller Julia Presno, 0733-39 21 44. Varmt välkommen!

Barnverksamhet

Anmälan till fasta barngrupper:
tel 555 670 32 tisdag och onsdag vecka
34 och 35 kl 9.00-12.00 eller e-post:
gun-britt.berngrim@osterhanninge.com
eller gertrud.eriksson@osterhanninge.com
eller till Österhanninge församling,
Box 113, 136 22 Haninge.
Ange grupp, barnets namn, födelsedatum
samt ditt eget namn, adress och telefon-
nummer. Vi ses i höst!

Babymassage 0-10 mån

Onsdag kl 14.00-16.00, 5 ggr, start 10.9

Babrytmik 0-12 mån

Måndag kl 13.30-15.00, start 1.9

Öppen babygrupp 0-1 år

Onsdag kl 13.00-15.30, start 27.8

Småbarnsrytmik 1-2 år **NY!**

Onsdag kl 9.00-11.00, start 3.9

Öppen barn- och föräldragrupp 0-3 år

Måndag, tisdag, torsdag kl 9.00-11.30
Torsdag kl 13.00-15.30, start v. 35

Fast barn- och föräldragrupp 0-3 år

Fredag kl 9.00-11.30, start 12.9

Öppen barn- och föräldragrupp 0-5 år

Lördag kl 10.00-12.30, 22.9, **NY!**
25.10, 22.11 och 20.12

Barntimmar 3-5 år

Måndag, onsdag, fredag kl 9.00-11.30

Miniorer 7-10 år

Tisdag kl 14.30-17.00

Juniorer 10-13 år

Måndag kl 16.00-17.30

Adoptionsgrupp – Ett forum för samtal om adoptionsfrågor

En lördag i månaden kl 10.30-14.00:
30.8, 22.9, 25.10, 22.11 och 20.12.
Ingen föranmälan krävs.

Kryckan

Vallakyrkan, Sleipnervägen 111

Kryckan är en dagverksamhet som vill
stötta ensamma och utsatta i Haninge.
Tanken med denna mötesplats är att
ge meningsfull sysselsättning för dag-
lediga och människor som på olika
sätt känner sig utsatta i vårt samhälle.
Här finns tid för samtal, både spon-
tant och enskilt i samtalsrummet.

Kryckans café är öppet tisdag – torsdag kl 10.00-14.00. På onsdagar serveras
sopplunch kl 12.00, andakt kl 14.00. Sista lördagen i varje månad firas Sinnes-
rogudstjänst kl 18.00, fika kl 17.00.

Hantverksrummet (med bl a kurbitsmålning) öppnar onsdag 10.9 kl 10.00-
12.00 och håller öppet ojämnta veckor under hösten. Växa i Tro grupp startar
2.9, kl 17.30 och träffas jämna veckor.

Småbarnsrytmik

Det är flera föräldrar som önskat en fort-
sättning på babyrytmiken därför startar
vi nu småbarnsrytmik. Onsdagar kl 9.00-
11.00, start 3.9. Anmälan. Ledare:
Birgitta Ohlsson och Gertrud Eriksson

Förälder på nytt?

En grupp för er som fått barn igen efter
ett längre uppehåll. Måndagar kl 13.00-
15.30, start 8.9. Vi diskuterar, delar med
oss av erfarenheter, fikar och umgås.
Anmälan: Carina 555 670 32,
carina.ekman@osterhanninge.com eller
Helena 555 670 47,
helena.andersson@osterhanninge.com

Kontakta oss

Präster

Ulla Löfgren, distriktspräst,
555 670 37, 073-405 22 32
Attila Neumerker,
555 670 40, 0708-34 99 48
Carita Wigell,
555 670 39, 0708-72 56 70
Eija Alpmäa Magnusson,
555 670 53, 0709-30 20 25
Helena Stenhammar,
555 670 38, 0709-72 90 03
Carl Henrik Widlund,
555 670 52

Diakon

Britt Furstedt, Kryckan Vallakyrkan,
777 80 90, 0733-22 41 83

Församlingspedagog

Elisabet Hillbratt, 555 670 43

Barnverksamhet

Gun-Britt Berngrim, Birgitta Ohlsson,
Gertrud Eriksson, Helena Andersson,
Carina Ekman, Anki Bokvist,
555 670 32, 555 670 47

Junior- och ungdomsverksamhet

Anna Andersson, 555 670 44

Musik

Catharina Ekeberg, vik. kantor,
555 670 13
Mikael Fahlstedt, organist,
555 670 12

Välkommen till Jordbro kyrka!

Under hösten/vintern/våren firar vi gudstjänst tillsammans varannan söndag (jämn veckor) kl 16.00.

Gudstjänst med små och stora

Söndag 24.8 kl 16.00 Höstupptakt för alla åldrar. Festfika och fiskdamm

Söndag 12.10 kl 16.00. Skördegudstjänst, försäljning

Söndag 30.11 kl 16.00

1 söndagen i advent

Öppen kyrka

Välkommen att titta in, sitta en stund i kyrkan, tända ett ljus, läsa, tala med någon av oss som arbetar här. Tisdagar kl 13.00-19.00

Tycker du om att sjunga?

Vuxenkören Audite sjunger och trivs tillsammans och tar gärna emot nya sångare! Vi övar på tisdagar kl 19.00-21.00. Anmälan: Sara, 504 100 65.

Ledig på dagarna?

Välkommen till en stunds gemenskap med gott kaffe, småprat och ibland något litet program. Daggrupp för vuxna torsdagar kl 10.00-11.30 jämna veckor. Ingen föranmälan, start 4.9.

Barnverksamhet

Söndagsskola 4-12 år

Först är vi med en liten stund på gudstjänsten, sedan går vi ut till vår samling.

Babyrytmik 0-2 år

Tisdagar kl 10.00-11.30, start 2.9
Anmälan: Sara 504 100 65.

Barntimmar 3-5 år

Onsdag och fredag kl 9.00-11.30, start 27.8. Anmälan: Ulla, Barbro 504 100 67.

Minisång 4-6 år

Onsdagar kl 14.30-15.30, start 3.9
Anmälan: Sara 504 100 65 eller Barbro 504 100 67.

Småbarnsgudstjänst

En liten stund tillsammans i kyrkan, både små & stora, anpassat för de minsta. Efterföljande fika.

Onsdag 24.9 kl 09.00

Tisdag 21.10 kl 10.00 (med Babyrytmik)

Onsdag 12.11 kl 09.00

Onsdag 10.12 kl 10.00 (med Lucia)

Musikalgrupp 7-12 år

Vi sjunger och dramatiserar och sätter upp en musikal!

Tisdagar 16.30- 18.00, start 9.9

Anmälan: Sara 504 100 65.

Fritids 7-11 år

Tisdag – torsdag kl 13.00-16.00

I lugn och skön miljö får skolbarnen koppla av efter skolan, äta mellanmål, pyssla, spela spel, baka, lära känna kyrkan, vår kristna kultur och våra traditioner. Gratis om du tillhör Österhaninge församling (annars 375:-/termin). Start 27.8. Anmälan: Ulla Sunesson och Maria Larsson 504 100 67.

För dig i åk 6 och 7

startar vi nu en ny grupp som Du får vara med att bestämma namnet på och påverka innehållet i. Tankar: fika, Gud, musik, prat, mat, kompisar, film, utsidan och insidan. Träffa nya kompisar, upptäck nya saker och ha roligt! Tisdagar kl 17.00-18.30, start 9.9. Intresserad? Ring Maria Larsson, tel 504 100 67.

Ung och nyfiken på kristen tro?

Pröva konfirmation!

14 år och uppåt. En helg i månaden:

Fredag 18.30-20.00 (film) +

lördag kl 10.00-15.00

Vill Du veta mer, ring Carl-Henrik Widlund 0734-28 22 66 eller Veronica Willner 0734-25 91 50. Anmälan senast 7.9.

Ungdomsgrupp från 15 år

Träffa andra ungdomar i en lugn miljö där Du får vara Dig själv. Varannan torsdag (jämn veckor) kl 18.30-20.00, start 4.9. Intresserad? Ring Carl-Henrik Widlund, 0734-28 22 66.

Unga vuxna från 18 år

Vi pratar om sånt vi tycker är viktigt i livet och gör roliga saker tillsammans. Varannan torsdag (ojämna veckor) kl 18.30-20.00, start 28.8. Intresserad? Ring Katija 0734-38 36 76.

Kvällsgrupp för vuxna

Torsdagar kl 19.00 ojämna veckor, start 11.9. Anmälan: Ulla, 504 100 67.

Finska spalten

Soppa på musik

Avkopplande skön musik och god hemlagad soppa (20:-). Onsdagar kl 12.00:

17.9 Finska toner

Hannes Hellgren, sång, piano och orgel

15.10 Blandad kompott. Barbro Ekeberg, violin, Catharina Ekeberg, piano

19.11 Sång av Gustav Nordqvist

Mathias Brorson, Baryton

17.12 Det lider mot jul

Ulrika Zettersten, sång

Niclas Steeve, sång och piano.

Föreläsning
och samtalskväll

Författaren och psykologen

Alf B Svensson föreläser kring

temat " **Håll kärleken levande**"

och om att " **Våga vara förälder**" .

Torsdag 13.11 kl 19.00-21.30

Kontakta oss

Veronica Willner, präst och distriktschef, 073-25 91 50

Carl-Henrik Widlund, präst, 0734-28 22 66.

Katija Kujansuu, diakon, 0734-38 36 76, 504 100 66

Sara Bjäde, kantor, 504 100 65

Ulla Sunesson, assistent i församlingsarbetet, (barnverksamhet, vuxengrupp), 504 100 67

Barbro Widarsson, förskollärare, 504 100 67

Maria Larsson, fritidspedagog, 504 100 67

Maria Karlquist, vik. församlingsassistent, 504 100 63

Maria Olofsson, tj.led.

Vaktmästare, 504 100 60

Kesän jälkilämpöä

Illat pitenevät ja pimenevät.

Aamulla tekisi mieli viipyä pitempään lämpimässä peiton alla.

On taas syksy, mutta kesän muistot lämmittävät vieläkin mieltä.

Tapaamiset sukulaisten ja ystävien kanssa,

kiireetön yhdessäolo perheen kanssa

ja kaikki yhteiset kokemukset säilyvät muistissa pitkään.

Niistä saa hyvää jälkilämpöä syksyisiin päiviin.

Jälkilämpö - se vaikuttaa pitkään ja hoitaa syvältä.

Uunin jälkilämmössä ruoka kypsyy ja maustuu hitaasti suussa sulavaksi.

Samaan aikaan uuni luovuttaa lämpöä ympärilleen.

Kallion jälkilämpökäkin tuntuu vielä pitkään auringon laskun jälkeen.

Lämpimällä kalliolla on hyvä istua hiljaa ja kiireettömästi.

Jälkilämpöä välittävät myös toiset ihmiset.

Joidenkin ihmisten tapaamisen jälkeen on lämmin olo.

On hyvä olla ja kiitollinen mieli kun tunnen, että sain olla oma itseni,

hyväksyty sellaisena kuin olen.

Toisen sanat lämmittävät pitkään, vaikka kohtaamisesta on jo aikaa.

Joidenkin toisten ihmisten lähellä tulee helposti vilu.

Tuntuu, että jokainen sanottu sana oli väärä tai ainakin huonosti valittu.

Kun arvioiva katse suuntautui ylhäältä alas, tunnen kutistuvani aina vaan pienemmäksi.

Jälkeenpäinkin paleltaa kun mietin: Enkö minä kelpaa sellaisena kuin olen?

Jokainen ihminen jättää jäljen, joka nousee sisältä, sydämen asenteista.

Sydämen asenne näkyy tekoina ja sanoina,

se tuntuu lämpönä tai kylmyytenä.

Mutta

Miten osoittaa kunnioitusta, jos ei ole itse sitä saanut?

Miten antaa lämpöä, jos on kohdannut vain kylmyyttä?

Miten välittää läheisyyttä, jos on kokenut etäisyyttä?

Uunin lämpö ja kallion jälkilämpökään eivät synny itsestään.

Mekin tarvitsemme lämpöä ja läheisyyttä, rakkautta ja hyväksyntää

jotta voisimme välittää niitä toisille.

Jumalan lähellä on sellainen lämmön, anteeksiannon ja rakkauden lähde.

Hän tuntee meistä jokaisen ja tietää mitä tarvitsemme. Häneltä saamme voimaa ja oikean sydämen asenteen.

Jumalan anteeksianto puhdistaa. Hänen rakkautensa lämmittää kylmyytemme ja

pehmittää kovuutemme niin, että meidänkin lähellämme voi olla lämmin ja hyvä olla.

Syksyn toimintaa

Jumalanpalvelukset St. Eskilin kirkossa

24/8 Ehtoollisjumalanpalvelus klo 15.00

28/9 Jumalanpalvelus klo 15.00

19/10 Kansainvälinen juhla jumalanpalvelus,

jossa on vieraita Tansaniasta

klo 11.00 HUOM. AIKA!

26/10 Kaksikielinen Tuomasmessu klo 18.00

9/11 Kansanlaulumessu klo 15.00

Lauluilta kuorosalissa

Keskiviikkoisin klo 18.00

3/9, 8/10, 29/10, 26/11

Vallakirkolla

Tiistaitapaaminen parittomilla

viikoilla klo 13.

Alkaen 9/9

50 år för prästvigda kvinnor

I september 1958 beslutade Kyrkomötet att även kvinnor ska ha möjlighet att bli präster i Svenska kyrkan. Beslutet grundades i en teologisk övertygelse att kyrkans tjänster ska vara öppna för alla, oavsett kön. I år har det gått femtio år sedan det beslutet. Det vill vi fira!

Redan 1919 väcktes frågan om kvinnors möjlighet att bli präster. Det skulle dröja nästan 40 år innan kvinnan fick tillträde till prästämbetet.

När kvinnorna fick rösträtt 1921 kom även frågan om kvinnors möjligheter att få statliga tjänster i fokus. Två år senare fick kvinnor rätt till statliga arbeten och allmänna uppdrag, efter en lagändring. Lagen gällde däremot inte för prästtjänsten eftersom kyrkomötet valt att skjuta frågan på framtiden.

1958 lade regeringen fram en proposition i riksdagen om kvinnors behörighet till prästerlig tjänst. Vid omröstningen i kyrkomötet samma år gick lagförslaget igenom med stor majoritet och de första kvinnorna prästvigdes i april 1960. Beslutet grundades i en teologisk övertygelse om att alla – oavsett kön – skulle ha möjlighet att inneha alla tjänster i kyrkan. Eller som en av reformens tillskyndare skrev "Vi äro dock inte främst könsvarerler utan födda till medborgare i Guds rike."

I dag finns 1 800 prästvigda kvinnor i Svenska kyrkan. Sin första kvinnliga kyrkoherde fick Svenska kyrkan tio år senare och första domprost år 1990. Sju år senare fick landet sin första kvinnliga biskop. Beslutet 1958 är något att vara

stolt över men det har inte alltid varit lätt för de kvinnliga prästerna. De har mött mobbing och trakasserier, såväl som uppmuntran och uppskattning. Därför rymms både glädje och sorg i jubileet.

Framstående kvinnor tidigt

Det har funnits framstående kvinnor inom kyrkan långt före år 1958. Redan på 1820-talet förekom kvinnliga predikanter. Första gången det finns dokumenterat att en prästvigd kvinna predikat i Sverige är 1911. Anna Howard Shaw, metodistpräst från USA talade i Gustaf Vasa kyrka i Stockholm i samband med en rösträttskonferens.

Under åren som följde, framförallt efter 1940-talet, var det flera kvinnor som predikade i kyrkor, några av dem skulle senare komma att vara bland de första prästvigda kvinnorna.

Idag är prästämbetet öppet för kvinnor i många länder. Den romersk-katolska kyrkan tillåter dock fortfarande inte prästvigning av kvinnor, inte heller de ortodoxa kyrkorna.

I frikyrkorna fick kvinnor tidigt predika och inneha ledande roller. Liksom inom Svenska kyrkan blev 1950-talet en förändringens tid. I de äldre frikyrkosamfundet genomfördes förändringarna utan motstånd. I de yngre frikyrkorna väckte reformen mer debatt.

Ingen åtskillnad

Beslutet var viktigt då och är betydelsefullt idag. Ännu utmanar åtskillnaden mellan människor. Det handlar om förhållandet mellan kvinnor och män, rika och fattiga, nya och gamla svenskar

och människor med olika sexuell läggning. Alla ska ha samma möjligheter och kunna leva som medborgare i Guds rike och vara hela människor.

Paulus, som var en av dem som började organisera den kristna rörelsen, utvecklar i ett av sina brev vad det är att vara kristen: "Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna, alla är ni ett i Kristus Jesus".

Om jubileet

Jubileet "50 år för prästvigda kvinnor" uppmärksammas i hela landet med nyttgivna böcker, utställningar och seminarier. Firandet startar i samband med att kyrkomötet öppnar i Uppsala den 23 september. På själva jubileumsdagen, lördag den 27 september, leder biskop Caroline Krook en högtidsgudstjänst i Storkyrkan.

Två böcker ges ut inför jubileet: Jubileumsboken som speglar de femtio åren genom tjugo prästvigda kvinnors livsberättelser och en forskarantologi som belyser vad beslutet har betytt för kyrka och samhälle.

Källa: Svenska kyrkans hemsida/ Boel Hössjer Sundman, präst och forskare, projektledare för 50-årsjubileet

- 1921 Kvinnlig rösträtt
- 1923 Kvinnor får rätt att inneha statliga arbeten
- 1958 Lagförslaget om kvinnors behörighet till prästerlig tjänst antas
- 1960 De första kvinnorna prästvigdes
- 1970 Den första kvinnliga kyrkoherden
- 1990 Den första kvinnliga domprosten
- 1997 Den första kvinnliga biskopen
- 2008 1.800 prästvigda kvinnor i Svenska kyrkan

Av de tio präster som arbetar i Österhaninge församling är fem kvinnor. Fr.v: Ulla Löfgren, Helena Stenhammar, Eija Alpmäa Magnusson och Carita Wigell. Veronica Willner saknas på bilden.